

عنوان: تاثیر استفاده از پنکه دستی بر تنگی نفس بیماران مبتلا به نارسایی قلب جبران نشده

استاد راهنما: جناب آقای کوروش رضایی

استاد مشاور: جناب آقای احمد رضا عابدی

سرکار خانم دکتر الهام فراهانی

پژوهش و نگارش: سجاد رفیعی

رشته تحصیلی: ارشد پرستاری مراقبت های ویژه

تاریخ دفاع: 1404/6/ 24

کاربرد:

استفاده از پنکه دستی به عنوان یک مداخله کمخطر، ساده، کم هزینه و غیرتهاجمی می تواند در بخش های مختلف مراقبت بالینی از جمله بخش های مراقبت های ویژه قلبی، بخش داخلی و بخش بستری اورژانس مورد استفاده قرار گیرد. برخلاف سایر روش های دارویی و برخی مداخلات غیردارویی که نیاز به بررسی مداوم، پایش عوارض و ارزیابی پاسخ دارند، پنکه دستی می تواند به راحتی و بدون محدودیت خاصی با کمترین تجهیزات در هر زمان و مکانی در کنار سایر روش های درمانی مورد استفاده قرار گیرد. در شرایطی که استفاده از اکسیژن به هر دلیلی ممکن نیست و همچنین در محیط های کم برخوردار و توسعه نیافته، استفاده از پنکه می تواند به عنوان راهحلی مقرون به صرفه و در دسترس برای کاهش شدت تنگی نفس بیماران مبتلا به نارسایی قلبی مورد استفاده قرار گیرد.

چکیده

مقدمه:

تنگی نفس یکی از مشخصه های اصلی نارسایی قلب می باشد که می تواند به بدتر شدن شرایط بیمار منتهی شود. علیرغم پیشرفت های دارویی طی چند دهه اخیر، بیش از نیمی از بیماران نارسایی قلب، همچنان از تنگی نفس رنج می برند؛ که می توان نتیجه گرفت مداخلات دارویی به تنهایی در مدیریت تنگی نفس بیماران موفق نبوده اند. تحقیقات متعددی سودمندی مداخلات غیردارویی را به اثبات رسانده اند که یکی از این مداخلات استفاده از پنکه دستی است. علیرغم مطالعات متعدد، هنوز مطالعه ای که به صورت اختصاصی به تاثیر استفاده از پنکه بر تنگی نفس بیماران مبتلا به نارسایی قلب بپردازد انجام نشده است؛ از این رو شواهد کافی برای اثبات تاثیر این روش درمانی وجود ندارد. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین تاثیر استفاده از پنکه دستی بر تنگی نفس بیماران مبتلا به نارسایی قلب جبران نشده به انجام رسید.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر یک کارآزمایی بالینی است که بر روی 58 بیمار مبتلا به نارسایی قلب در بیمارستان امیرالمومنین اراک وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اراک انجام گردید. بیماران به صورت تصادفی وارد گروه‌های مطالعاتی شدند. تمامی بیماران مراقبت‌های معمول نارسایی قلبی را دریافت نمودند. علاوه بر این، بیماران گروه مداخله از یک پنکه دستی نیز به مدت 5 دقیقه استفاده نمودند. شدت تنگی نفس بیماران قبل و بعد از مداخله با استفاده از مقیاس تنگی نفس اصلاح شده بورگ اندازه‌گیری شد. در کنار این مقیاس، علائم حیاتی بیماران نیز قبل، بعد و در طول مداخله اندازه‌گیری شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss نسخه 23 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که استفاده از پنکه دستی، شدت تنگی نفس را در بیماران گروه مداخله نسبت به گروه کنترل به‌طور معناداری کاهش می‌دهد ($p=0/004$). همچنین استفاده از پنکه دستی توانست درصد اشباع اکسیژن خون شریانی را در گروه مداخله نسبت به گروه کنترل به‌طور معناداری افزایش دهد ($p=0/032$)؛ اما نتوانست تغییر معناداری در تعداد تنفس و تعداد ضربان قلب در دقیقه در بیماران گروه مداخله نسبت به گروه کنترل ایجاد نماید ($p>0.05$).

نتیجه‌گیری

طبق نتایج حاصل از این مطالعه، مشاهده شد که استفاده از پنکه دستی تأثیر مثبتی بر تنگی نفس بیماران مبتلا به نارسایی قلب جبران نشده داشت.

کلمات کلیدی: نارسایی قلب، نارسایی قلبی جبران نشده، تنگی نفس، پنکه دستی

Arak Nursing School

Student name: Sajjad rafiee

Supervisor: Mr Rezaei

Advisors: Mr Abedi

Dr Farahani

Defense date: 2025/9/15

Title:

The effect of Hand-held fan on dyspnea in Decompensated heart failure patients

Abstract

Background:

Dyspnea is one of the hallmark symptoms of heart failure and can significantly worsen the patient's condition. Despite advancements in pharmacological treatments over recent decades, more than half of heart failure patients continue to report fatigue and shortness of breath as persistent symptoms, indicating that medication alone may not be sufficient in managing dyspnea. Numerous studies have confirmed the effectiveness of non-pharmacological interventions, one of which is the use of handheld fans. However, despite extensive research on the impact of fan use on dyspnea, no study has specifically focused on patients with heart failure. Therefore, the present study was conducted to evaluate the effect of handheld fan use on dyspnea in patients with heart failure.

Methods:

This two-group clinical trial was conducted on 58 patients with decompensated heart failure admitted to Amir Al-Momenin Hospital in Arak, affiliated with Arak University of Medical Sciences. Patients were randomly assigned to intervention and control groups. All patients received routine heart failure care, while those in the intervention group additionally used a handheld fan for five minutes. The severity of dyspnea was assessed using the Modified Borg Dyspnea Scale before and after the intervention. Vital signs were also monitored before, during, and after the intervention. Data were analyzed using SPSS version 23.

Results:

The findings indicated that the use of a handheld fan significantly reduced the severity of dyspnea in the intervention group compared to the control group ($p = 0.004$). Moreover, arterial oxygen saturation levels significantly increased in the intervention group compared to the control group ($p = 0.032$). However, there were no significant changes in respiratory rate or heart rate between the two groups ($p > 0.05$).

Conclusion:

According to the results of this study, the use of a handheld fan had a beneficial effect on dyspnea in patients with decompensated heart failure.

Keywords: Heart Failure, Decompensated Heart Failure, Dyspnea, Breathlessness, Handheld fan